

fârshârotu

DIRECTOR: Dr. KRISTO GOCI
EDITOR - CHIEF: SPIRO POCI

GJIROKASTËR - Nr. 37
August 2015

Noi himu autoctonji tu Epiru, Thesalii shi Makedonii

"E! E! Dumudzale curbani, Amari curbani, s'avemu fumelja ghini,
s'avemu sãnãtati, s'ni turrãmu tuts ghini di Primviarã tu munts.....!"

Mitologhia ni lagã cu aisti biloacãri dit Epiru

AUTOHTONIA ARMĂNIASCĂ-REALITATI ISTORICĂ

Arãmãnji, un lao fãri mari lãvdãciunji, ashtãrat, mintimenu shi fãri contratu cu sinia a lui, ta sibã ashã, un lao, tsi nitsi-un nu lu vidzu ta s'vinia niapindãxitã di diparti cu dhoari ntur mãnã, ta si facã

Di Kristo Goci
PAGINA 4

Limba armãneascã: limbã i dialectu?

Ti arãzga limbãljei armãneascã avemu ma multi minduieri di maputsãnu di dauãsutu di anji. Sh' aestã nu easti dealithea mash ti limba armãneascã, ama sh'ti tuti alanti limbi tsi nu furã

Di Nicolakë Canacota
PAGINA 6

Tsi himu noi shi limba a noastã

Noi dzitsem cã himu rrãmãnji-arãmãnji-ari menie shi allants ni dzãcu "vlah". Aduc aminti, cãndu earam ficior njic shi ntãrbam papu: "Tsi himu noi papo?" "Cãtse ni dzãcu "vlahi"? Shi papu

Di Aristea Gramozi
PAGINA 12

fârshârotu

Consilu ali revisti

Nicolas Caracota
Thodhoraq Ciko
Custandin Trandu
Thoma Puriqi
Zikel Anxhara
Niko Zharkalli
Dhimitër Kazanxhi
Aristeas Gramozi
Arqile Piperi

ART DESIGNER:
Nevi Miho

ADRESA:
Mob: +355 68 22 24 053
Tel: +355 42 25 8316
Tel: +355 84 269148

e-mail:
farsharotu@yahoo.com

Shtypur në
shtypshkronjën
"Argjiro"-Gjirokastër
Mob: +355 69 20 62 780

EDITORIALU

Anjë trecu shi arrãmãnjljã-rrãmãnjljã ljinu diafrigãra ca tu dushtiallã di oamnj tsi taha ampulusestu ti ndripatili a lor. Cãndu nu shti tsi cafts, u s'ker shi atseli tsi ni aru allãsatã stãrpapinjã a noci. Niscãnts aoa tu Arbinishii sãntu acãtsats di unã degã uscatã di oallbãri, tsi ari 150 di enj, tsi esti piturdzãtu di rrãdzãtinj. Mushutiatsa esti la limba a noastã, adetili a noasti, mitologhia a noastã. Aisti ni spun rrãdzãtinjli cã diu himu, tsi cãftãm shi lju u s'agindzem. Ta s'allãxesht tuti aisti mushutets shi s'azbor pi vintu ca vãlltur, unã dzuã u s'ker shi atseli nindau, tsi ni alegu noi di allants. Mushutiatsa esti protu lla limba a noastã. Limba prota si nviatsã

di prints, a casã. Njicu ma nu u nviatsã limba di mumã, esti multu zori su nviatsã ma nãpoi. Limba nu vra reclamã, vra greri shi vighiari cu mushutetsili, tsi aru tãrcutã gurã di gurã. Fudzera di vatra a noastã, ti dutsi tu unã cali strãmbã, tsi nu ari bitiseri. Dapoia dupu aistã fugã, yinu pi sirau alãxera ali limbi, alãxera ali numi shi ndupurrara la vãrru cupaciu putrudzãt. Apufusimu su scutemu napoi revista "farsharotu", ca singurã revistã indipedentã, fãri mintirashi di nafoarã, cu agiutara shi vrera arãmãnjlju. Aoa u s'afflats cumati di bana a noastã, istorii, pãrmithuri, mitologhii.

Feti râmâni di Arghirocastro tu un contsert

Di Kristo Goci

AUTOHTONIA ARMĂNIASCĂ-REALITATI ISTORICĂ

Laoljă di Balcanu căfta libertati shi indipendentsă. Arămânjlji eara tu aradha di protu a conducătorlji, tsi ampulusia ti indipendentsa ali Eladhi, Arbinishii, Rumanii shi Hungarii. Everghetslji ma mar ali Eladhi sântu arămânjlji di Arbinishii shi Epiru. Elj investară cu harau la zdicădera a shcolili pân tu biloacără muntioasi ali Eladhi shi tu tutu Balcanu. Creatsii (opârli) construii Budapestu shi Athena, arămasără ti tută bana monumenti cu mari valori culturale, istorică, iu si fetsără investari mari pradz di finantsili a arămânjlju. Moscopolu cu anami iluministă la eta 17-18, esti creatsii grandioză culturale, filozofică, shientsă, relighioză ahurhită shi crishteri tută di arămânjlji di Arbinishii.

Arămânjlji, un lao fâri mari lăvdăciunji, ashtărat, mintimenu shi fâri contratu cu sinia a lui, ta sibă ashă, un lao, tsi nitsiun nu lu vidzu ta s'vinia niapindăxită di diparti cu dhoari ntur mână, ta si facă prezentu, ază tu kirolu al internetu. Văru caftă si l'facă un mister di "migratsionu". Alts caftă fâri dialtă dupu carotsili ali Imperatorii Romacă. Alts li minduestu ashă cum s'cânostu shi cum li aru spusă pap-stârpap, tsi arămânjlji, aoa aru fută shi ma nclo ninga aoa lji aflară cându alants vinără. Domnj cu njljă di enj tu Epiru, Thesalii shi Makedonii. Elj si strapsără tutuna cătă partia ndraptă ali istorii tu hârili a progresu democraticu a Balcanu.

Conatsional al Pirru di Epiru shi Alexandru atsel Mari ali Makedonii. Elj si alegu ti coseguentsă cătă Amiririlji a lor cu anami mari. Niscănts di imperatoriljă a Bizantu eara arămânj. Dupu tsi eara ligats cu Bizantu, elj nu s'ligară nicăunoară cu legi, tsi eara contra ti alants lao ali imperatorii, cându elj si sculară tu revolta, tsi dusi la fondara ali Imperatorii Vlaho-Bulgare, tsi ti 200 di enj adără blocadă ali Imperatorii di Costandinopoli. Tu anjlji a Iluminizmu Evropianu, arămânjlji eara protu activishtinji ali sutsati "Filiki Etairia", tsi adusi la inspirara a Revolutsiunu di

Elada. Laoljă di Balcanu căfta libertati shi indipendentsă. Arămânjlji eara tu aradha di protu a conducătorlji, tsi ampulusia ti indipendentsa ali Eladhi, Arbinishii, Rumanii shi Hungarii. Everghetslji ma mar ali Eladhi sântu arămânjlji di Arbinishii shi Epiru. Elj investară cu harau la zdicădera a shcolili pân tu biloacără muntioasi ali Eladhi shi tu tutu Balcanu. Creatsii (opârli) construii Budapestu shi Athena, arămasără ti tută bana monumenti cu mari valori culturale, istorică, iu si fetsără investari mari pradz di finantsili a arămânjlju. Moscopolu cu anami iluministă

la eta 17-18, esti creatsii grandioză culturale, filozofică, shientsă, relighioză ahurhită shi crishteri tută di arămânjlji di Arbinishii. Tărcură eti , njljă di enj shi elj, arămânjlji cu creatsii (opârli) grandiozi, sântu ninga aco tu munts shi diafrigăra a lor, tu poli, iu Dumudzălu lu dedi ndrăptati shi obligara ta s'băniadză ti sinia a lor shi ti alants. Martuirili ma limbudu ali eczistentsi a loru di njljă di enj, esti limba arămănească, ma veclja tu duniau, ligată cu orighina pelazge, diu ljinu elenjlji, ilirinjă shi nunt la năsh arămânjlji. Ma cai eara ahurhită? Cându si avdză ia? Mults facu intepretari ali veritati, ma ni aflată ishvăroară că cai esti, vai cu idei rută. Niscănts si ciucut-estu ta si l'bagă tu patronatu a loru ta skirdhăsiastă politică di creatsiili a loru ti humanizmu, ma tutuna contra ali veritati shi ti znjia a arămânjlju. Veritatiea poati si anviliastă ti mult kiro, ma nu ti tută bana. Arămânjlji sântu aoa ca ună marturii yii a tutăloru Iperatoriili, tsi dominară Balcanu tu aici trenjljă di anj ali istorii. Patriotu Branislav Stefanofski nedzi pân la patrunjiljă di enj istorii ti autoctonia a arămânjlju shi orghinalitetia ali limbâljei arămănească. Ma surpriza atsa ma mara esti opera (activitetu) di 40 di enj al cercătoru Aristee Gramozis ti limba a noastă, tsi ti alasă fâri gură ti asteli tsi ari aflată ti limba arămăneă shi ligătura a lje pănă ază. Limba arămănească prota esti ună averi a noastă arămânjlju. A dauili esti averu ali Europi, tsi ari dată tuti ndrăptatili ljuridică ti vigljara shi tsinera tu bană ali limbi shi ali culturi arămănească. A treila sântu cratură di Balcan, iu elj biniadză, tsi aru ti obclatsionu s'viaghljă averu natsionalu a ishtălu lao shi ma multu vra sibe Elada shi Arbinishia. Arămânjlji sântu diasporă goală tu Rumanii. Esti politica ofitsiale ali Rumanii, tsi vra s'căpsiasă propoganda ti asimilera arămânjlju shi sdăcljidă cala democratică ti declarara a lor etnică, culturale shi linguistică. Kirolu ali veritati ti arămânjlji ma ljinu. Noi vremu su ashtiptămu shi su bânămu cu tuti mușlutetsili a laolu armănescu.....Mushutiatsa armănească nu u s'amănă...!

Activitet cu arămânjli di Selenitsa Albanii

Di Niculaki Caracota

Ti arâzga limbâljei armânească avemu ma multi minduieri di maputsânu di dauâsuti di anji. Sh'aestă nu easti dealithea mash ti limba armânească, ama sh'ti tuti alanti limbi tsi nu fură anyrăpsiti până amânatu tu eta XVIII. Atseali tsi agiursiră limbi natsionali, dupu amintarea craturlor unatsionali, fură lăyursiti ca limbi sh'alanti tsi sh'adutsea cu protili, ama nu eara anyrăpsiti, fură lăyursiti ca dialecti. Ninti s'videmu cari easti catastisea tu limba armânească, prindi s'exiyisimu tsi va s'dzacă zborlu « dialectu ». Tu Larousse, ti dialecti s'anyrăpseashti că suntu « Ensemble de parlers qui présentent des particularités communes et dont les traits caractéristiques dominants sont sensibles aux usages » i adusu tu armâneashti « tuti

Limba armânească: limbă i dialectu?

Ti ună parti di Armânji tsi s'lăyursea « elenji » sh lă si pârea că limba elinikească easti mansusu di limba armânească, ea lipsea s'hibă dialectu ali protâljei. Prindi s'dzătsemu că atsei « elenji » tsi nu cumoscu limba armânească, dukescu mash ptsânu ditu zboarâli tsi li avdu sh'di naima multi ori nu potu s'angăldăsească cumulocutoru di limba armânească. Idyea apofasi va s'aflamu sh'tu alantă tăbăbilji, iu s'minduiashti că arâzga latină a limbâljei armânească u fatsi dialectu la unălimbă dzăsă « protoromână » (cătse nu « protoromană »?) deadunu cu « meglenoromăna » shi « istroromăna ». Sh aua, atsei tsi cumoscu mash limba română, nu dukescu dipu locutorlji di limbă armânească. Cumu di la aesti teori ljină si tragu ahântă pidhimadz, prindi s'videm tsi easti dealithea sh tsi easti alathusitu tu eali sh'cari easti averlu. Nă si pari că dauă paradymi suntu di naima mari simasilji ti noi, cumu easti zborlu di limbili romanitsi i di arâzga latină.

zburârli tsi aru pârtsă deadunu tsi iesu pisupră sh'suntu dukiti di ufilisitori ». Nu s'azburashti ni di arâzga ni di sumaradăpseari/subordonari. Niscântă filologhi minduescu că dialectulu easti ună turli di sumlimbă, tsi stradzi ditu ună cama mari sh cama criscută, tsi lipseashti s'armănăsingură tu zburari sh'ti aestă itii nu va agitari, ni anvitsari tu sculilji. Ti noi Armânji, cumu limba ari unu fondu deadunu cu dauă limbi, elinikeasca sh latinikeasca, minduierli s'dispărtsără tu dauă curenti. Ti ună parti di Armânji tsi s'lăyursea « elenji » sh lă si pârea că limba elinikească easti mansusu di limba armânească, ea lipsea s'hibă dialectu ali protâljei. Prindi s'dzătsemu că atsei « elenji » tsi nu cumoscu limba armânească, dukescu mash ptsânu ditu zboarâli tsi li avdu sh'di naima multi ori nu potu s'angăldăsească cumulocutoru di

limba armânească. Idyea apofasi va s'aflamu sh'tu alantă tăbăbilji, iu s'minduiashti că arâzga latină a limbâljei armânească u fatsi dialectu la unălimbă dzăsă « protoromână » (cătse nu « protoromană »?) deadunu cu « meglenoromăna » shi « istroromăna ». Sh aua, atsei tsi cumoscu mash limba română, nu dukescu dipu locutorlji di limbă armânească. Cumu di la aesti teori ljină si tragu ahântă pidhimadz, prindi s'videm tsi easti dealithea sh tsi easti alathusitu tu eali sh'cari easti averlu. Nă si pari că dauă paradymi suntu di naima mari simasilji ti noi, cumu easti zborlu di limbili romanitsi i di arâzga latină. Prota easti zborlu di Dante Alighieri (1265 - 1321), cari acshi cum shtimu easti poețu nai ma cumscutu a Italiłji, atselu tsi andreapsi limba italikească mudernă, tsi s'azburashti adză tutădzua. Mutrindalul limbilo romani

tsi elu minduia că eali nu suntu di arâzga latină, ama tuti yinu dila ună limbă primară/di prota, tsish'adutsea sh'cari nu criscură cumu criscu limba latinikească, tsi fu lucrati tu sculii s' fu anyrăpsită. Cu tută minduiarea alu Dante Alighieri, sh adză multsă minduescu că limbili romani tsi yinu ditu limba latinikească sh'că aestă fu ti itia că kivernissea/administratsia romană eara ahântalul di bună că tuts loara idyea limbă sh că atseali limbi tsi nu kirură nitsi adză suntu mash dialecti sh că diaua yini sh'adutsearea loru. A naua nă si pari că argumentatsia/exiyisea la aestă teorilji easti pseftă, ma s'lonu tu isapi sh'alti limbi tsi sh'aducu, aclo iu populi tsi li zburascu nu fură kivernisiti deadunu sh nitsi nu eara vitsinji. Easti zborlu ti populi slavuni, ghermanitsi, arabitsi etc. Deftura paradiymă ti arâzga limbilor tsi mutreashti limba românească sh limba armânească easti filologlu Cicerone Poghirc, unlu ditu nai ma tinjisită filologhi romăni tsi băna multu kiro tu Europa di Ascăpitatu. Cicerone Poghirc anyrăpsi dauă studii di mari simasii tră limba sh identitatea armânească. Unu di eali, tu limba frântsească, fu atselu di la congresslu di Mannheim shi tipusitu tu rivista Zborlu a Nostre, „Latin balcanique ou roumain commun?”. Tu aestu studiu Poghirc azburashti di ună alathusi/eroari cari u facu lingvishtsălji ditu România cându ufilisescu sintayma, „română comună” tu locu di, latina balcanică” shi cătăyurseashti istoritslji cari aflară soie-soie di arealu di orighini tră Armânj. Poghirc ălj luyurseashti Armânjlji autohtonji shi zburashti di dheafuraua lingvistică anamisa di dauli limbi: românească shi armânească. Cumu videmu di mandzeană, tu dauli paradiymu, iasi tu miygdanică tu nai ma bună ditu ipotesi, dauli limbi suntu limbi ntredz sh'nu dialectu nitsi ună, nitsi alantă.

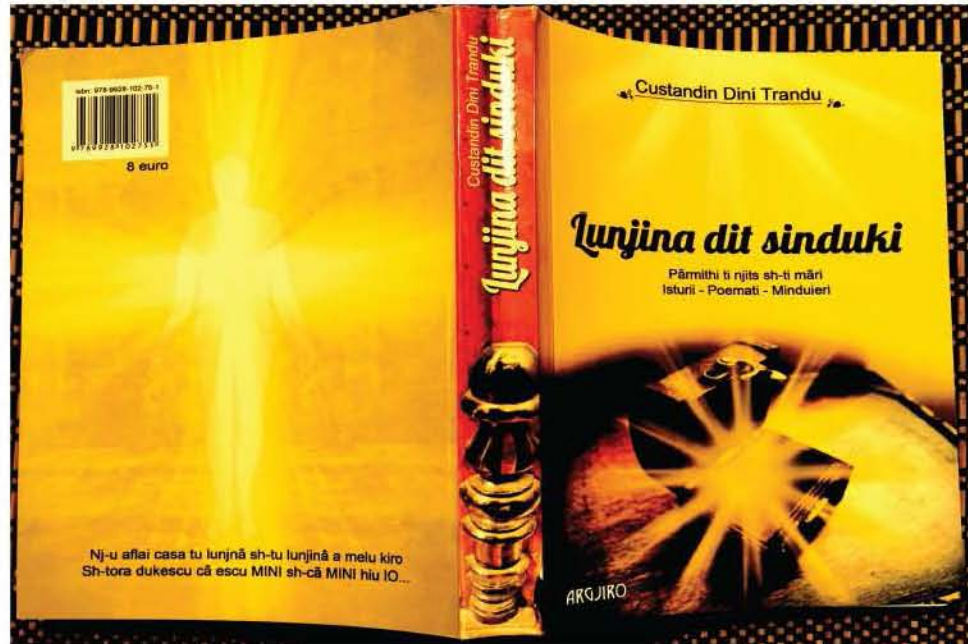

Shcolili di viara.
Cu ficiurits arămânj di Arghirocastro

Ishã di tipuseri la tipografia "Argjiro" Gjirocastro, Albanii cartia al Custandin Trandeu "Lunjina dit sinduki"

Ja tsi ni dzatsi Custadin Trandeu ti cartea lui "Lunjina dit sinduki"

"...Aistã carti u-scirai dicãra nji s-i turnarã tuti minduierili a meali, tsi nji li-aveam pitricutã uspets tu muntsã-a strãpãpãnjilor-a melj ditú Epir, iu sh-dzua di-azã, cãrvãnj 'ncãrcati cu sufliti armãneshti bat cãljiurili ta si-sh aflã isãhia pi vãrù top di munti...Minduierili-a meali s-primnarã sh-eali sh-featsirã muabets, deadun cu suflitili-a pãpãnjilor-a melj sh-alãntor oaminj dãruts, sh-tora vini oara, voi tsi-avets vrearì sh-dukeari ti suflitu armãnescù, s-li dutsets aisti muabets ninti..." Pi aista cali lji haristusecu a sotsui a melu di Gjirokaster, tinjisitu Spiro Poci, ti tut pidhimolu tsi lu featsi cu vrearì sh-cu miraki, la tipuseria ali carti si araspandirea a ljei tu Balkan.

Vrearea Armãneascã

Azã voi s'hiu apã aratsi dit fãntãna
S'mi-adunu di prit oahiti sh' di prit munts
Voi s'mi dau tu cupi di malmã
Armãnjlor tsi au seati di vrearì armãneascã.
S'mi dau sh'atsãlor tsi tu xeani s'uscarã
Dit ahundamea etiljei s'lj-analts, diznou s'virdzascã

Azã voi s'hiu pãni caldã, hoara tutã s'mi anjurdzeascã
Sh'armãnj cu foami di vrearì, di mini si's hãreascã.
Voi s'hiu cashu tu pita armãneascã
Codhur di codhur sh'la xenj s'mi 'partsã
Cã mini escu sh'ninga va s'hiu, xenjli s-adukeascã!

Azã voi s'mi discic s'mi dau la tuts cãti nãheamã
Tu cathi sh'unu dit voi s'bãnedz shi s'mor sh'nãpoi s'anyiez,
Sh'deadun cu voi, s'u trecu aistã banã
Sh'tsi voi s'hiu mini azã...
Apã aratsi, pãni caldã sh'cash tu pita armãneascã
Vi li dau tuti avau...
Sh'dit vrearea mea ti voi, tu voi vrearì s'acreascã.
Ti armãnj sh'ti fara Armãneascã !

Isturi di zãmami

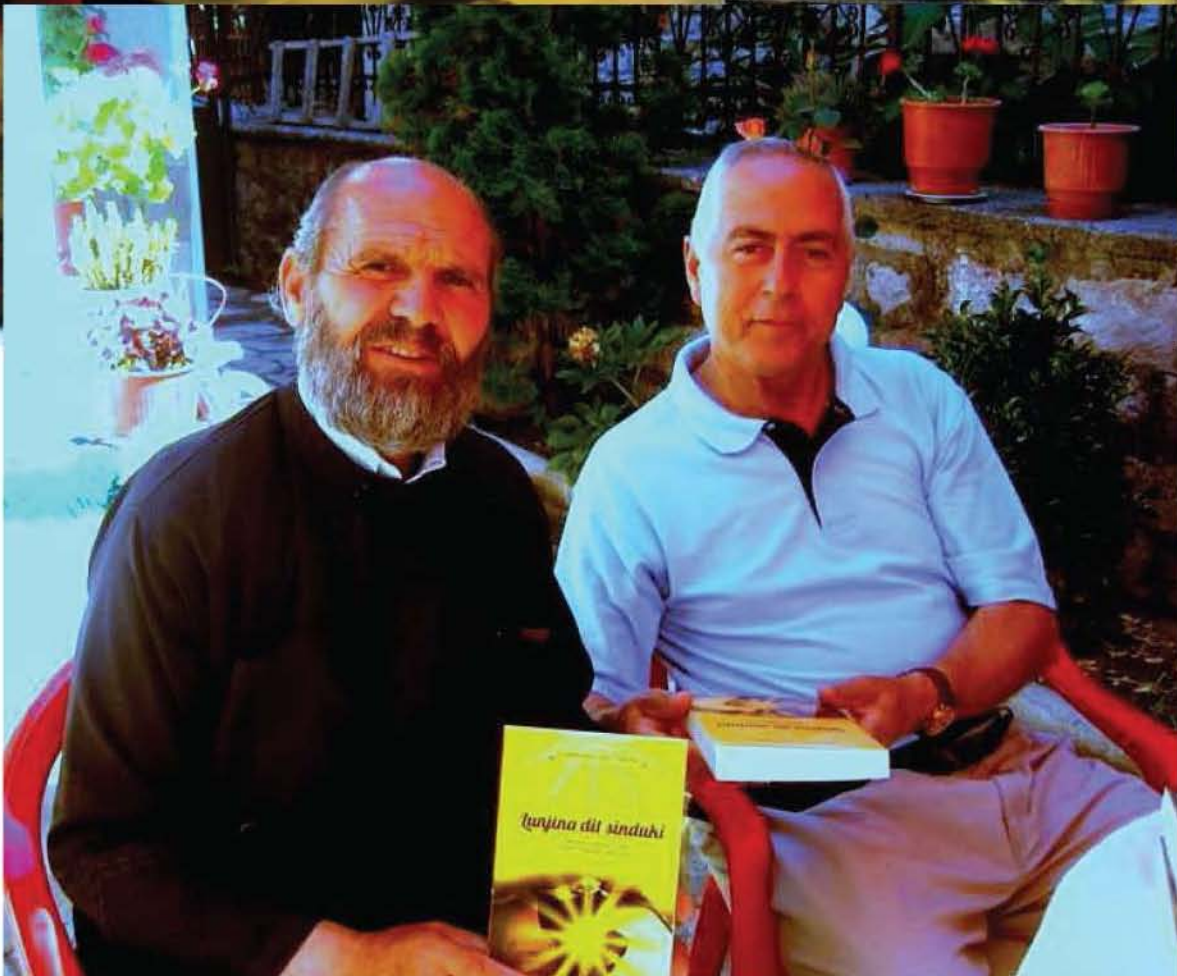
Numtsili ditu Pleasa di Ndzeanã

Isturiu shuirati ditú muabetsili-a meali, cu muma meu, Hrisula Trandeu, sorã cu Thanasi Nastu
Soarili cãt-acãtsã si-sh pitreacã arazili di malamã pisti hoara Pleasa di-ndzeanã ta s-u avinã scutidea ditú casi. Arazili tish cãnda ira ca tsiva feati alãxiti cu stranj kindisiti cu hiri di lunjinã tsi nidzea, casã di casã sh-bãtea tu cathi firidã ta si-lj dishteaptã nicukirli ditú som. "Aidi, sculatsi-vã cã-azã, mushata dzuã di Dumãnica, avets dau numts tu hoarã..."

Ira prota Dumãnicã tu mesu di Sumedru, tu anlu 1911. Picurarilji ditú hoarã li-avea adunatã oili ditú tu tiputa, tu cutarili ashtirati pi-unã dzeanã nu mult alargù di hoarã. Ma mãrilji celnits, Kita Colimitra sh-Spiru Balamaci, cu ninga shapti picurari ditú hoarã, lipsea s-dipunã, ti n-dau dzãli, cu cama di yinghuts njilji di oi, cãtã Amarea Egeye iu va s-u trãtsea iara. Ira unã-adheti la pleasots, ca ninti ta s-li dipunã oili ditú munti, s-li facã tuti numtsili tu-unoarã, tu prota stãmãnã-a mesui. Numtsili acãtsa di Gioia sh-bitisea Lunea. Aistã aradhã ira si s-facã dau numts; unã numtã s-fitsea tu casa-al Papa Nastasi,

preftu-ali hoari, tsi-ansura nãpotu-su, ficiorú-a sorã-sa Vasila; ninga unã numtã s-fãtsea tu casa-al Hrista Murova, tsi-ansura sh-elú hilji-su. Oaminjlji ditú hoarã, tsi ma mults di elj s-afla soi unù di-alantù, li tinjisea dauli numts sh-urdina, cu harau, di la unã numtã la alantã. Cathi numtã avea anukisità, cu shasi mesh ninti, ditú cãsãbãlu Curceau, cãti unã parei di muzikiani tsi bãtea salzili ti kefea-li numti.....

Mushutets la hoarili a armânjlu dit Pindu- Elada Biosa (Vovouosa)

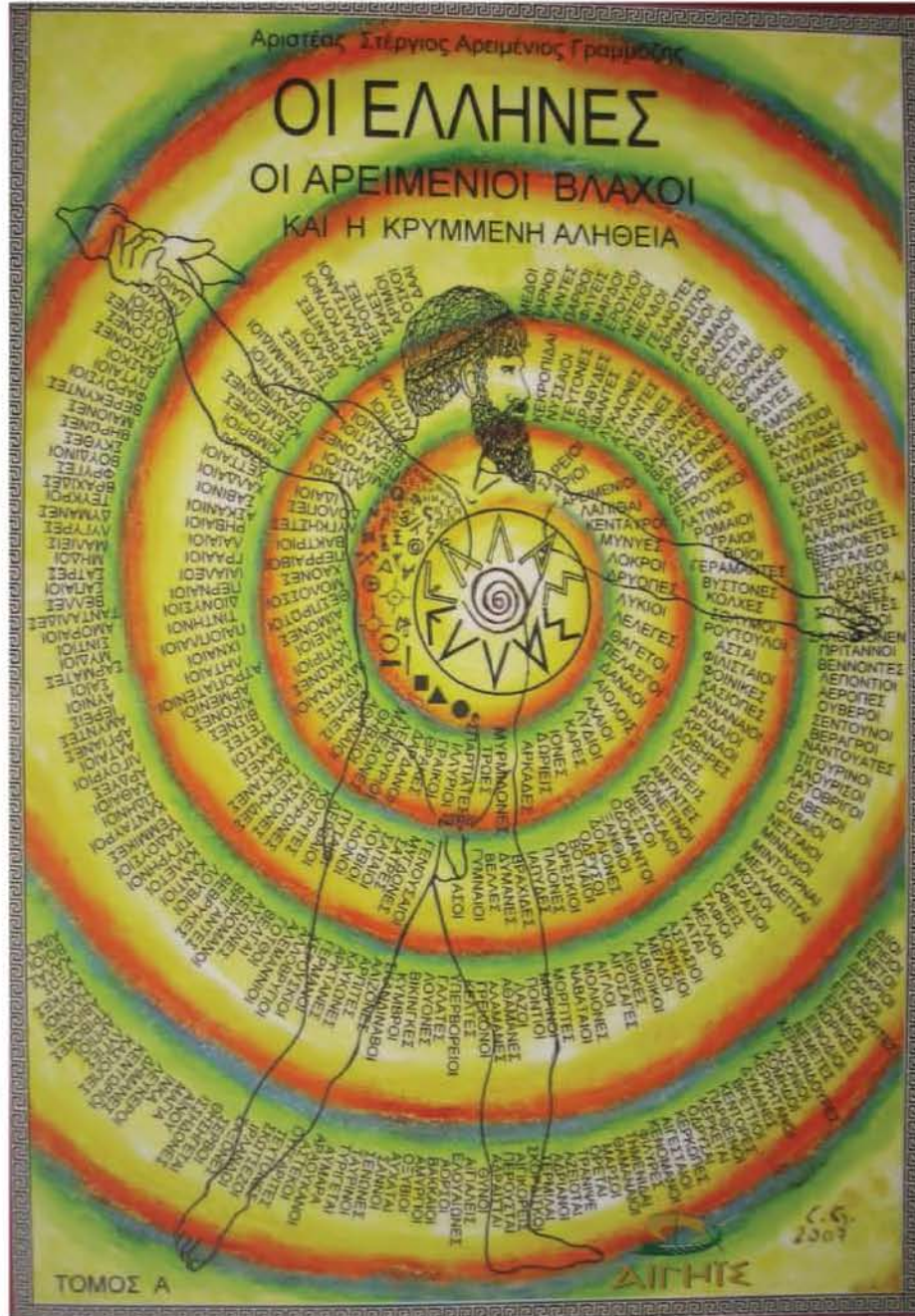

Di Aristeia Gramozi

Noi dzitsem cã himu rrãmãn-j-arãmãn-j-arimenie shi allants ni dzãcu "vlah". Aduc aminti, cãndu earam ficior njc shu ntrãbam papu: "Tsi himu noi papo"? "Cãtse ni dzãcu "vlahi"? Shu papu nj' dzit-sia: -Tsi si s' dzãcã papu. Noi aistu loc ni ari fitatã, Epiru shi himu aoa di tutã eta, ma zburãmũ limba a noastã shi ca gretsljã. Ma multi nu shti papu. Cãndu s' ti fats tini mari, vai u s' nrvets ma multi di papu. Tu ntrãbara, "cãtse papu ni dzãcu "vlahi", papu cu miraki nj' turra apandasi: -Nu shi papu, ashã oamijnljã un di allant bãga paranumi.....! Aisti dau ntrãbari mi ardia ca foc tu minti shi nu fudzirã vãrroarã di mintia a mia tu tutã cala ali bani. Ahurhi ta s' cãntamu cathi dumãnicã cãrts vãclji di mitologhia ali Elladhi.....! Tu anu 1970, viara earam tu Athina shi aco cãnãscũ unã fiatã rrãmãnã, tsi avia vãnitã cu vacantsã tu Elladhã di Ghermanii. Earam di 21 di enj shi mushata arãmãnã eara di 17 di enj. Dupu doi enj, tu 1972 tu mesu Qirishar neshu shi mini tu Ghermanii. Tu anu 1979, feciu unã tavernã ti mãcari. Aco cãnãscũ niscãnts ficior, students. Elij nj' dzãsãrã, cã aru un profesor gherman mullt bun, tsi cãnoashti limba atsa veclja gracã shi mitologhia atsa veclja shi ma vre, nj' dzãsãrã, s' fitsem parei deadun cu nãsu, dau or tu mes, cathi sãmbãtã. Shi ashã fetsum. Dau or tu mes, sãmbãtã la sãhatia 11 siara. Profesoru eara un om shtit, tsi cunushtia ghini limba atsa veclja gracã, mitologhia shi multi allti di vicljãmã. Mi feciu sots cu nãsu shi di astumtsãna nj' intrã shi anjia sãvdaia ta s' nrvetsu ti soia amia, ti armãnamea. Unã dzuã profesor u nj' dzãsi cã naca esht arãmãn-vlah. -E lj' dzãshu mini, est armãn di Ipiro. Ell bãgã budza pi arrãsu nj' dedi pi pull-tãr shi nj' dzãsi: -Esht di bãnãtorljã atselj ma vecljã di Epir. Unã dzuã profesor u nj' cãftã ta silj dzitsiamu ti bana a noastã di ma ninti. Cum viara bãnam pit hor tu munti shi ljarra dupunamu cu tutiputa tu arriu. -U sã spanu unã adeti multu vecljã, tsi u avemu shi azã tutã zdua, lj' dzãshu al

Tsi himu noi shi limba a noastã

profesoru. "Cãndu dupunamu ljarra tu arriu shi dininti ni isha amara, pãpãnjljã shi dadili kindura, bãga cãtã unã shcãmã n capu, ni bãga shi a nau ma njitsljã, shi sculla mãnjlis sus cãtã Soari, mutra unoarã sus shi unã oarã cãtã amari shi dzitsia: "E! E! Dumudzale curbani, Amari curbani, s'avemu fumelja ghini, s'avemu sãnãtati, s'ni turrãmũ tuts ghini di Primviarã tu munts.....! Cãndu bitãsi aistã ditseri, Profesoru mi mutra cu atentsia shi nj' dzãsi: - U shti tsi vra s' dzãcã aistã? Aistã ari ligãturã cu "Cataclizmolu al Dhefcalona", cu kirolu al Noia. Ari mult simasii aistã, tsi nj' spusesh azã.

Aistã ari ligãturi cu vicljama a voastã tu Epir. - Noi lj' dzitsemu "Kiametia atsa Mara", lj' turrai apandasi mini. -Aistã esti di mitologhiili atseli ma veclji di Epiru, dzãsi el shi ti ciudii esti azã goalã tu gura a voastã, a rrãmãnjlju. Mutra cãtu veclji huts tu Epiru.....Di atsa zdua nj' intrã shi anjia mirakia ti isturia shi limba a noastã. Dghivãsi cãrts, vãdzui ligãtura a libãlji a noastã cu vicljama gracã. Treidzãts di enj mi loai shi mi ljeu cu glosologhia shi vedu cãtu hãndoasã esti limba a noastã shi cãtu rrãdzãtinj veclji avemu aoa lju bãnãm azã.

"E! E! Dumudzale curbani, Amari curbani, s'avemu fumelja ghini,
s'avemu sănătati, s'ni turrâmu tuts ghini di Primviară tu munts.....!"

Mitologia ni lagă cu aisti biloacări dit Epiru

Di Theodhoraq Ciko

Ună bană pârçali

Cădzu frândza târcu toamna
Ljara s' aprukiă tu munti
Rămânjljă undupuallantă
Oljli băgară dininti.
Caljă cărcats di vilendzi
Mullără foaljă di cash
Tsakiljă kipură di gushă
Sh' bərbetsljă vina dupu năsh.
Njitsljă ligats cu funi
Scullcutlja pisti sumăr,
Muljeră, fetili dănăpoi
Allbă frământja tută sador.
Noptlja u s' lja cătsa n cali
Tu ună padi, lla văr tânc,
Lla izvur sculla cunaki
N' i apărită u s' lloa cali.
Bărră, trapur shă pljpur,
Ferăcă u sdăcărca tots,
Tendăli u sculla ntroară
Olla ljară lla s' nupots.
Muzgă sh' anjirur lju tsădo
Pishuni avlja nihiamă,
Găllbadza cădlja pi oi
Rău li llo dihimă.
Pidăpsits nă bană tută
Măna vărora ni tjasă,
Cu sadori zboru dulltsi
Sh' bāna pān lla unăsuti.

Un dzumar bătia diparti

Un dzumar bitlja dăparti
Sum un gorts aco tu aumbra,
Mini llaia nu lloam cali
Picuraru llo vlam frică.
Aviam frică că earam njică
Sh' mi shădzui aco tu padi,
Ma sânj ljină tsi u s' mi pată
Fără di alltă u s' mi bashă.
U s' mi bashă fără dialltă
Inăma u s' nju dinjică,
Nu u s' trabă anjelj pârints
Sh' că est fiată ni cărscută.

Fiată la liliciă

Sufurtsljau ca măgor
Curetli pi kept
Dăninti ishai tu cor
Mini vram ta screp
Măna sus shamea albă
Shcu arăsu ngură
Locu sh' padia lju căllcai
Trendelină vai sāmna
Ocliu llaiu pljana apunată
Nu vrai s' mi vidiai
Ma su shti ola mushată
Giocu unoră u scăpsljastă

Poezii

Ca tini ola liliciă
Pănă ază nu am vidzută
Ashă cum stradz acell cor
Vre ta smi hidz ntroc.

Inăma tsu kidicai

Tu ciăcriki ma llucrai
Capu sus nu u sculai
Tish namăsa di padi
Ca liliciă nja spărai
Arai njică shmi vidiai
Inăma cu kidicai
U stlja shtept sã n' creshit ca njau
Pi cal alb mviaistă sti lju

Fiată lla rămănă

Părpodzli di llănă
Njli a llăsash turmănă
Aco lla funtănă
Fljată lla rămănă
Mi mutrish cu arăsu ngură
Sum aumbra di ljanură
Ocliu llaiu, sufurtsljau llună
Shmesia di soatsi ma llungă
Curetli dali pi keptu
Lla funtănă u stia shteptu
Di gushă u s' tili leg
U s' ti bash aco ju gresht.

Doru mi giucă di minti

Ca llupu tsi njellu ashtiaptă
Mini cu cărig turmănă
Lluna si spuistră pi dzljană
Olla fljată lla rămănă
Trapu njo dutslja nihollu
Ljanura giuca cu vimtu
Cântroară fudzlja kirollu
Doru mi giucă di minti
Mia gudi tu linguriciă
Sh' mi arsh cu mari piră
Scoală shă allasu nghisu
Lluna sh' stelili snăriră
Ma nu yinj pătrets hăbari
Ună stiau lla sânj dzăcă
Ma s' nu abă nă cărpari
Inăma dit kept u n' fugă.

Ma nu ti bāshai

Cu sartsănă imnai tu nifur
Nu târba văr cã arai njică.
U ses di ljanură ca fur
Sh' sartsăna u su sârup tu ripă.
Ashă dzăc ma tsiva nu fac
Stau mi mintuest sum fag
Inăma nu n' jta tu kept.
Vroi ta sdorm ma mi zdăshsept.
Oljli lloară trapu sus
Cănjljă ninga vra sa llatră
Avdămi, u s' mi sârup
Ma nu ti bāshai lla fljată.

Ună viară tută viara

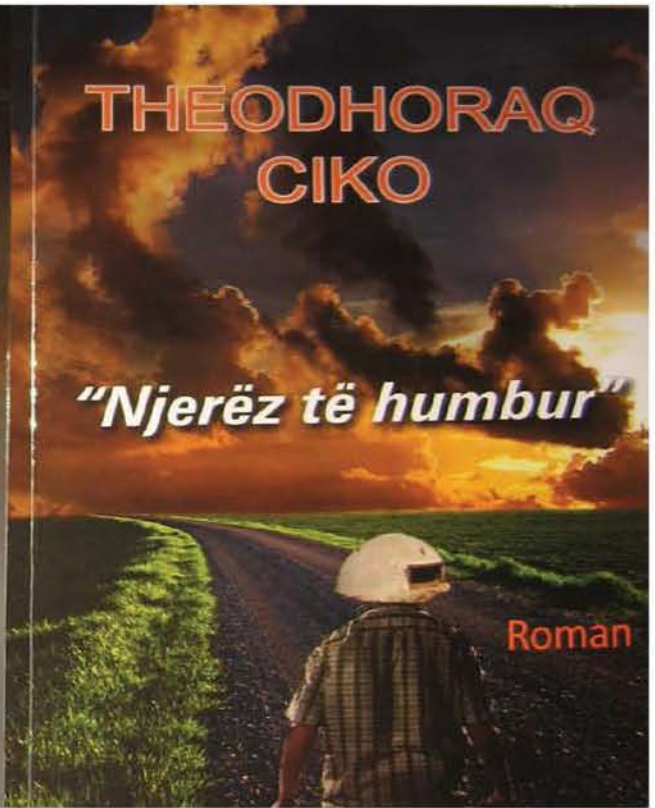
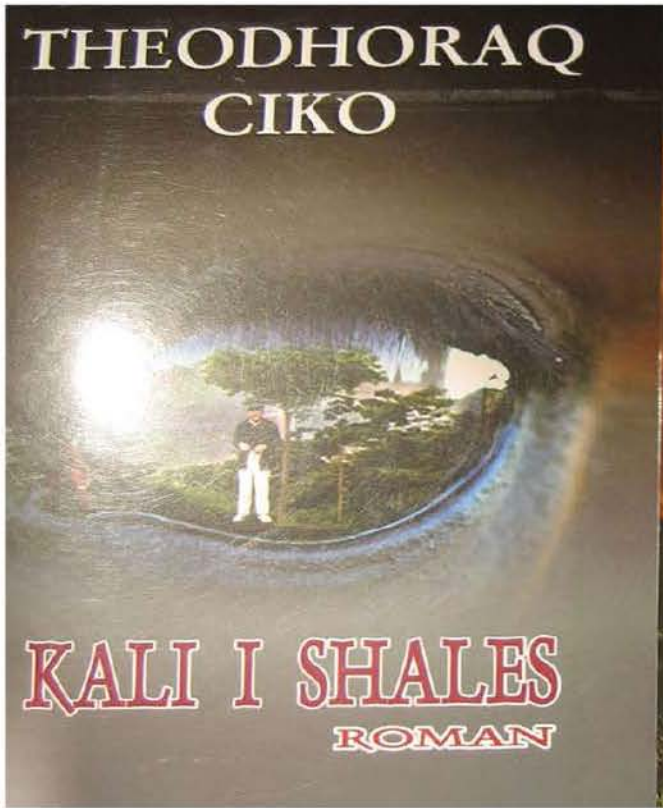
Ună vjară tută vjara
Diparti di casă
Tu munti tsiniam cupia
Llupu sli avlja stjasă.
Fljata mi ashtăpta lla izvur
Doru o vlja llotă.
Tu munti mi suffla vintu
Keptu mi ardia piră,
Când s' mi tor aistă toamnă,
Cu callu atsell allbu
Vroi s' ti arăkest lla rămănă
Ta sti tsăn ti bană.
Doljşpărdzats di cilmanlj
Să ljfitssem căntroară,
Cupia su avdidzem
Sh' nu ni lloam cu zboară.

Atsel gioni mi ari bishată

Ollă dumidză curbani
Nghis aram a dishtăptată,
Diparti aco pi dzljană
Atsell gioni mi ari bāshată.
Nghis u saram fărădialltă
Tsi u scăftam mini pi dzljană.
Naca durnjam aco tu aumbă.
Ma budzăli cătse njard piră,
Budzăli sh' keptu ruzvuit
Nghis aram a dishtăptată
Nghis u saram fărădialltă
Sh' nu vroi văr ta s' mi zdishtiaptă.

Armănjlji

Armănjii sânt ca neagura,
Tsi amvileasti munti s' cămpu,
Sânt' ca nicara di rrău
Tsi arăkeshti tsi află dininti.
Sânt' ca vintu aratsi,
Tsi tsă ngliatsă sândzăli tu inămə,
Sânt' ca araua dimniatsa,
Tsi nă află tu som:
Ca yislu noptia di iarnă,
Sânt' ca norili la dumnidză,
Ca stealili, ca luna,
Cântătsli a lor yină avărigăra,
Putsân sânt' căntati,
Ma vărora agărshati!
Fratsiă a miei,
Fug dininti totăna,
Bănadză cu sadora dit frământ,
Sadori albă,
Ca apa dit' munti, tsi biură,
Tută bana s' i s' lară,
Dumudzălu vrea, sh' omu,
Limbă mushată grescu,
Limbă dulltsi, lishoară.

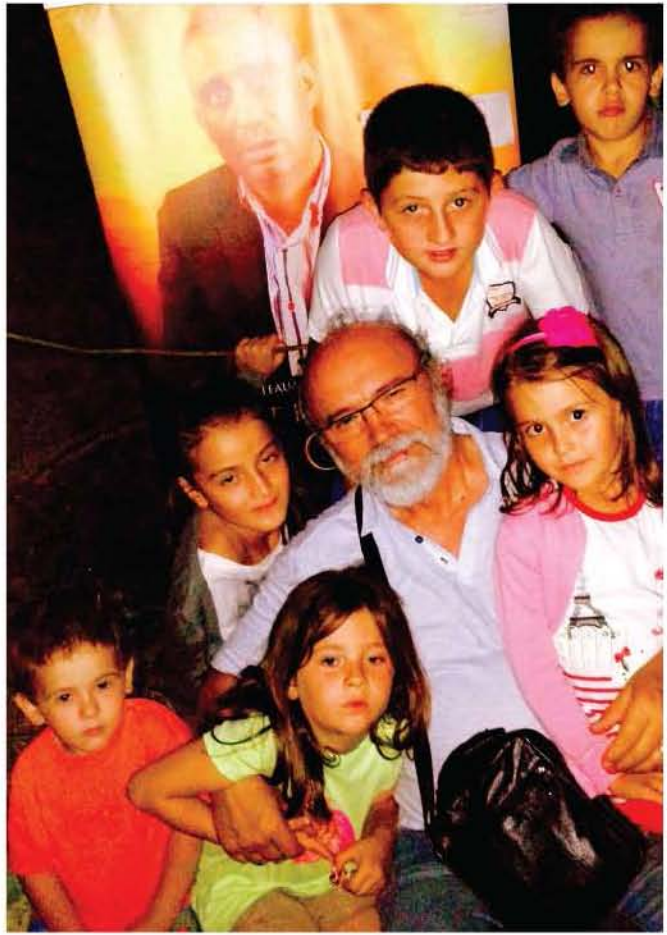

Rrãmãnj farshirots

Priimnari pit hoarili di arămănj di Arbinishii shi Elada Vreari, adukeri, cum s-nu kiremu

DINA KUVATA

FJALOR

SHQIP-ARMUNISHT

DINA CUVATA

DICTIONAR

ARBISHESCU-ARMĂNESCU

THANAS MEDI

Kockat e Katerinës i dhembën gjithë ato ditë, aq sa ç'i dhimbnin gishtërinjtë e njome nga të renitë e ditit. Kurse më vonë, i dhembti e gjithë Katerina. Në njëfarë mënyre, Katerina u këvye në një anë të trupit të saj me shumë brenda trupit të tij. Që dhimlote me shumë atje ku ishte zemra.

Aq çuditshëm u lidh me të lejuaren e vogël të Sokrat Bubes, aq hutaq ishte bërë at në këto kohë, sa njëherë, në vend që të thoshte "me dhemb zemra", për pak tha "me dhemb Katerina". Dhimbja që qubej Katerina, pikonte çdo ditë e me shumë dhe trupi i vet, i ngjante si matrapan që, në vend të ujit, mbushej me vajen e vogël të Kolehajve.

Katerina ishte ujë që të dehte...

Cmimi 800 lekë

FJALA E FUNDIT E SOKRAT BUBËS

ROMAN

BOTIMET TOENA

Thanas Medi.
Scrîtoru rrâmân Thanas Medi, di Argjirocastro Albanii cu romanu a lui pi limba arbinishiască "Fjala e fundit e Sokrat Buba" (Zboru di fund al Sokrat Buba), lo premiu di Ministria ali Culturi ali Arbinishii ca romanu ma bun tipisit tu anu 2013. Romanu ari ca sublject bana a rrâmânjlu di Arbinishii tu kirolu ali dictaturî comuniste.

Feti rrãmãni di Arghirocastro